Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrenciler ve Eğitimleri

Editörler: Ahmet KURNAZ • Hakan SARI

PEGEM AKADEMİ

Editörler: Doç. Dr. Ahmet KURNAZ - Prof. Dr. Hakan SARI

ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ OLAN ÖĞRENCİLER VE EĞİTİMLERİ

ISBN 978-625-7228-84-8
DOI 10.14527/9786257228848

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2020, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. A.Ş.ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınevi**dir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere http://pegem.net adresinden ulaşılabilmektedir.

1. Baskı: Aralık 2020, Ankara

Yayın-Proje: Şehriban Türlüdür
Dizgi-Grafik Tasarım: Müge Çetin
Kapak Tasarım: Pegem Akademi

Baskı: Vadi Grup Basım A.Ş.
İvedik Organize Sanayi 28. Cadde 2284 Sokak No:105
Yenimahalle/ANKARA
Tel: (0312) 394 55 91

Yayıncı Sertifika No: 36306
Matbaa Sertifika No: 49180

İletişim

Karanfil 2 Sokak No: 45 Kızılay/ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50 - 430 67 51
Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

Öğrenme güçlüğü, zihinsel yetersizliği olmayan, 85 ve daha üzerinde zekâ puanına sahip her tür çocukta okuma, yazma, anlama, hesaplama, akılda tutma ve hatırlama gibi akademik bilgilerin; sosyal ve duygusal davranışların ve psikomotor becerilin öğrenilmesinde görülen bir yetersizliktir. Bu yetersizlik çocuklarda erken yaşlarda fark edilebilecek bir durum olmasına rağmen ailelerin öğrenme güçlüğü ile ilgili ipuçlarını yakalayamaması, okul öncesi dönemde de dikkatli ve sistematik bir gözlem ve inceleme yapılamadığı için en zor tanılanan özel eğitim gerektiren durum olarak karşımıza çıkmaktadır.

Sınıflarımızdaki her beş çocuktan birinin öğrenme güçlüğü yaşadığı dikkate alındığında tüm öğretmenlerin öğrenme güçlüğü olan öğrencilerle öğretim yapması kaçınılmazdır. Diğer bir husus ise gerekli öğretimsel tedbirler alındığında öğrenme güçlüğüne sahip bireyler de aynı öğrenme özelliklerine sahip akranları kadar akademik başarılar elde edebilmektedir. Öğrenme güçlüğü olan öğrencilerden üniversite bitirenler olduğu bilinmekle birlikte aralarında yüksek lisans ve doktora tamamlayanlar da vardır. Aynı zamanda sanat, spor, yaratıcılık ve diğer alanlarda da ciddi başarılar elde edenlere rastlanmaktadır. Bununla birlikte bu öğrenciler için gerekli tedbirler alınmadığında %30'unun okul terki yaşadığı görülmektedir.

Öğrenme güçlüğü olan çocuklar ilk belirtilerini evlerinde göstermektedirler. Bir çocuğun arka arkaya üç işlem gerektiren bir davranışı gerçekleştirememesi, bazı sözleri karıştırması ve sakarlık göstermesi aile ortamında öğrenme güçlüğü ile ilgili davranışların ilk görülen belirtileridir. Ailelerin buna benzer diğer belirtileri yakalayabilmesi erken tanılamaya ciddi hizmet edecektir. Bu çocuklar ikinci olarak anaokulu öğretmenleri ile karşılaşmaktadır. Bu dönemde pek çok belirtinin gözlenmesi mümkünken, sistematik bir inceleme yapılmadığında bu çocuklar hem tanılanamamakta hem de uygun öğretim uygulamaları ve müdahaleleri ile erken dönemde karşılaşamamaktadır. Çocuğun ilkokula başlaması ve ilerleyen eğitim dönemi ile birlikte de her tür ve düzeyde eğitim veren farklı branşlarda öğretmenler bu çocuklarla karşılaşmaktadır. Bu çocukların yaşadıkları sorunların çözümünde psikolojik danışmanların önemli rolleri vardır. Güçlüğün ileri aşamaya ulaşması durumunda özel eğitim uzman ve öğretmenleri bile sürece dâhil olmaktadır. Dolayısı ile konu tüm eğitimcileri ilgilendirir niteliktedir.

Bu kitap tüm faktörler dikkate alınarak, öğrenme güçlüğünün doğru şekilde anlaşılmasını, pek çok farklı alanda görev yapan öğretmenlere uygulama önerileri sunulmasını sağlamak için kapsamlı bir şekilde ele alınarak yazılmıştır. Ayrıca bu kitaptan ailelerin yararlanması için ailelere önemli önerilerde bulunulmuştur. Bu kitaptaki her bir bölüm yazarı öğrenme güçlüğü olan öğrenciler ile çalışmış ve bu

çalışmalardan elde ettikleri deneyimlerini bilimsel bilgilerle yorumlayarak kendi bölümlerine yansıtmışlardır. Dolayısı ile bu kitap temel bilgilere dayalı uygulama önerileri sunabilmektedir.

Bilgi ve deneyimlerini öğretmen ve ailelere ulaştırmak için bu kitabın yazımında yer alarak büyük emek ve katkı sağlayan tüm yazarlara teşekkür ederiz.

Doç. Dr. Ahmet KURNAZ

ORCID No: 0000-0003-1134-8689

Prof. Dr. Hakan SARI

ORCID No: 0000-0003-4528-8936

BÖLÜMLER VE YAZARLARI

Editörler: Doç. Dr. Ahmet KURNAZ - Prof. Dr. Hakan SARI

1. BÖLÜM: Öğrenmenin Oluşumu, Öğrenme Güçlüğü ve Türleri
Doç. Dr. Ahmet KURNAZ, Necmettin Erbakan Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-1134-8689

2. BÖLÜM: Eğitsel, Psikolojik, Tıbbi Etmenler Öğrenme Süreci ve Beyin
Prof. Dr. Hakan SARI, Necmettin Erbakan Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-4528-8936
Öğr. Gör. Ümit Savaş TAŞKESEN, Necmettin Erbakan Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-3214-6170

3. BÖLÜM: Öğrenme Güçlüğünün Nedenleri
Öğrenme Güçlüğünün Önlenmesine Yönelik Tedbirler
Dr. Öğr. Üyesi Gökhan ŞENGÜN, Kırıkkale Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-6304-4199

4. BÖLÜM: Öğrenme Güçlüğünü Açıklayan Yaklaşımlar
Dr. Öğr. Üyesi Cahit NURİ, Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-0805-1972

5. BÖLÜM: Öğrenme Güçlüğünün Erken Belirtileri (3-6 Yaş)
Dr. Öğr. Üyesi Rukiye KONUK ER, Necmettin Erbakan Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-9500-0534
Arş. Gör. Mehmet OKUR, Anadolu Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-5590-5478

6. BÖLÜM: Tıbbi, Gelişimsel ve Eğitsel Tarama/Tanılama-Tarama/Tanılama; Yaygınlık ve Görülme Sıklığı
Prof. Dr. Hakan SARI, Necmettin Erbakan Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-4528-8936
Arş. Gör. Tuğba PÜRSÜN, Necmettin Erbakan Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-5436-1464

7. BÖLÜM: Akademik Başarıyı Destekleyici Tedbirler Öğrenme Güçlüğü Öğrencilerinin Bulunduğu Sınıflarda Öğretimin Planlanması ve Yürütülmesi
Dr. Öğr. Üyesi Gökhan ŞENGÜN, Kırıkkale Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-6304-4199

8. BÖLÜM: Öğrenme Güçlüğünde Müdahaleye Yanıt Modeli ve Uygulanması
Dr. Öğr. Üyesi, Zehra ATBAŞI, Necmettin Erbakan Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-2758-1277

9. BÖLÜM: Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrenciler İçin, Öğretimde İşbirliği ve Ekiple Öğretim
Dr. Öğr. Üyesi Süleyman ARSLANTAŞ, Necmettin Erbakan Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-32146170
Öğr. Gör. Dr. Fatih KOÇAK - Necmettin Erbakan Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-0490-3616
Tuğba GÜLSÖZ - Milli Eğitim Bakanlığı
ORCID No: 0000-0002-0653-7496

10. BÖLÜM: Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrencilerde Okuma Yazma Güçlükleri ve Müdahale Teknikleri
Doç. Dr. Salih ÇAKMAK, Gazi Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-9248-0050

11. BÖLÜM: Matematik Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrenciler ve Matematik Dersine Yönelik Uyarlamalar
Dr. Öğr. Üyesi Yasemin DOĞAN, Giresun Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-6507-9827

12. BÖLÜM: Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrenciler İçin Sosyal Bilgiler Öğretimi
Doç. Dr. Ahmet KURNAZ, Necmettin Erbakan Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-1134-8689
Arş. Gör. Emine Seçil KARAMUKLU, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-6010-8406

13. BÖLÜM: Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrencilerde Okuma Becerilerinin Geliştirilmesi
Abdurrahman GÜRBÜZ, Milli Eğitim Bakanlığı
ORCID No: 0000-0001-5801-4120
Doç. Dr. Ahmet KURNAZ, Necmettin Erbakan Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-1134-8689

14. BÖLÜM: Özel Yetenekli Bireylerde Öğrenme Güçlüğü
Doç. Dr. Marilena Z. Leana TAŞCILAR, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa
ORCID No: 0000-0002-1271-0371

15. BÖLÜM: Öğrenme Güçlüğü Çocuğu Olan Ailelere Yönelik Rehber Kılavuz
Arş. Gör. Mehmet OKUR, Anadolu Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-5590-5478

İÇİNDEKİLER

Ön Söz iii
Bölümler ve Yazarları v

1. BÖLÜM
ÖĞRENMENİN OLUŞUMU, ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ VE TÜRLERİ

Giriş 2
1.1. Öğrenme Güçlüğünün Tanımı 12
1.2. Öğrenme Güçlüğü Türleri - Sınıflandırılması 14
1.2.1. Okuma Güçlüğü (Disleksi) 14
1.2.2. Yazma Güçlüğü (Disgrafi) 18
1.2.3. Matematik Öğrenme Güçlüğü (Diskalkuli) 20
1.2.4. Sözel Olmayan Öğrenme Güçlüğü 22
1.2.5. Gelişimsel Koordinasyon Bozukluğu (Dispraksi) 23
1.2.6. Başka Türlü Adlandırılamayan Öğrenme Güçlüğü 24
Özet 24
Kaynakça 25

2. BÖLÜM
EĞİTSEL, PSİKOLOJİK, TIBBİ ETMENLER ÖĞRENME SÜRECİ VE BEYİN

Giriş 30
2.1. Beyin 32
2.1.1. Beynin Yapısı 33
2.1.2. Beynin Bölümleri 34
2.1.2.1. Ön lob 35
2.1.2.2. Çeper Lob 35
2.1.2.3. Şakak Lob 35
2.1.2.4. Ense Lob 35
2.2. Bellek Türleri 35
2.2.1. Duyusal Bellek 36
2.2.1.1. Dikkat 37
2.2.1.2. İlgi (Kişisel Önem) 37
2.2.1.3 Büyüklük 38

2.2.1.4. Hareket 38
2.2.1.5. ☒❶ঌঙ(tuhaf) 39
2.2.1.6. Uyuşmazlık 39
2.2.1.7. Duygu 39
2.2.1.8 Yoğunluk 39
2.2.2. Kısa Süreli (İşleyen) Bellek 39
2.2.2.1. Düzenleme (Yapılandırma) 40
2.2.2.2. Geri Çağırma 40
2.2.2.3. Tekrar 40
2.2.2.4. Bellek Destekleyici İpuçları 41
2.2.2.5. Kısa Süreli Belleğin Kapasitesi 41
2.2.2.6. Kısa Süreli Bellekte Depolama Şekli 41
2.2.2.7. Kısa Süreli Bellekte Süre 41
2.2.3. Uzun Süreli Bellek 42
2.2.3.1. Uzun Süreli Belleğin Kapasitesi 42
2.2.3.2. Uzun Süreli Bellekte Bilginin Kalma Süresi 42
2.2.3.3. Uzun Süreli Belleğin Depolama Biçimi 42
2.2.3.4. Anısal Bellek (Episodic Memory) 43
2.2.3.5. İşlemsel Bellek (Procedural Memory) 43
2.2.3.6. Anlamsal Bellek (Semantic Memory) 43
2.3 Aile ve Öğretmenlere Öneriler 44
Kaynakça 47

3. BÖLÜM
ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜNÜN NEDENLERİ ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜNÜN ÖNLENMESİNE YÖNELİK TEDBİRLER

3.1. Öğrenme Güçlüğünün Nedenleri 49
3.1.1. Genetik Faktörler 50
3.1.2. Çevresel Faktörler 51
3.1.3. Hamilelikte Yaşanan Sorunlar 52
3.1.4. Beyin Hasarı (Fizyolojik Faktörler) 52
3.1.5. Nörolojik Bozukluklar 53
3.2. Öğrenme Güçlüğünün Önlenmesine Yönelik Tedbirler 53
3.3. Öğrenme Güçlüğü Çocuğu Olan Ailelere ve Öğretmenlere Öneriler 55
3.3.1. Öğrenme Güçlüğü Çocuğu Olan Ailelere Yönelik Öneriler 55
3.3.2. Öğrenme Güçlüğü Öğrencisi Olan Öğretmenlere Öneriler 56
Özet 57
Kaynakça 58

4. BÖLÜM

ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜNÜ AÇIKLAYAN YAKLAŞIMLAR

Giriş....61
4.1. Nöropsikolojik Yaklaşım 63
4.2. Bilgi İşleme Yaklaşımı 64
4.3. Gelişim Geriliğini Temel Alan Yaklaşım....67
4.4. Niteliksiz Çevre Modeli Yaklaşımı....68
4.5. Ekolojik Yaklaşım....68
4.6. Üst Bilişsel Yaklaşım 69
Özet 71
Kaynakça....73

5. BÖLÜM

ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜNÜN ERKEN BELİRTİLERİ (3-6 YAŞ)

5.1. Öğrenme Güçlüğü....79
5.2. Öğrenme Güçlüğünü Açıklayan Yaklaşımlar 79
5.3. Öğrenme Güçlüğünün Erken Belirtileri 80
5.3.1. Dil Gelişim Özellikleri 83
5.3.2. Bilişsel Gelişim Özellikleri....86
5.3.3. Sosyal-Duygusal Gelişim Özellikleri....91
5.3.4. Psikomotor Özellikleri 94
5.4. Erken Müdahalenin Önemi ve Müdahalede Olması Gerekenler 98
Özet 100
Tartışma Soruları.... 101
Kaynakça.... 101

6. BÖLÜM

TIBBİ, GELİŞİMSEL VE EĞİTSEL TARAMA/TANILAMA-TARAMA/ TANILAMA; YAYGINLIK VE GÖRÜLME SIKLIĞI

Giriş.... 106
6.1. Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrencilerin Özellikleri 106
6.2. Öğrenme Güçlüğünün Yaygınlığı 113
6.3. Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrencilerin Tanılanması 116

6.3.1. Gelişim Öyküsü 117
6.3.2. Tıbbi Değerlendirme 118
6.3.3. Psikometrik Değerlendirme 119
6.3.4. Eğitsel Değerlendirme 121
6.4. Alternatif Tanılama Yöntemleri 123
6.4.1. Tutarsızlık Modeli 123
6.4.2. Müdahaleye Tepki Modeli (RTI) 124
Özet 126
Kaynakça 126

7. BÖLÜM

AKADEMİK BAŞARIYI DESTEKLEYİCİ TEDBİRLER ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ ÖĞRENCİLERİNİN BULUNDUĞU SINIFLARDA ÖĞRETİMİN PLANLANMASI VE YÜRÜTÜLMESİ

Giriş 134
7.1. Akademik Başarıyı Destekleyici Tedbirler 136
7.1.1. Okuma 136
7.1.2. Yazma 137
7.1.3. Sözel İfade 138
7.1.4. Matematik 138
7.1.5. Yardımcı Teknolojilerin Kullanımı 139
7.1.6. Ebeveyn Desteği 139
7.1.7. Ders Araç Gereci Kullanımı 140
7.1.8. Akran Desteği 140
7.1.9. Dersin İşlenişi 140
7.1.10. Evde Yapılacak Çalışmalar ve Etkinlikler 141
7.1.11. Değerlendirme 141
7.2. Öğrenme Güçlüğü Öğrencilerinin Bulunduğu Sınıflarda Öğretimin Planlanması ve Yürütülmesi 142
7.2.1. Öğretim Stratejileri 142
7.2.1.1. Küçük Adımlar 144
7.2.1.2. Görev Öncesi / Konu Tartışma 144
7.2.1.3. Kısa Tut ve Görselleri Kullan 145
7.2.1.4. Çalışma Sayfası 145
7.2.1.5. Öz Değerlendirme 145
7.2.1.6. Öğretmen Kontrol Listesi 145
7.2.1.7. Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrencilere Yönelik Rehber 146

7.3. Müdahaleye Tepki Modeli 146
Özet 148
Kaynakça 149

8. BÖLÜM
ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜNDE MÜDAHALEYE YANIT MODELİ VE UYGULANMASI

Giriş 152
8.1. Müdahaleye Yanıt Modeli 152
8.1.1. Müdahaleye Yanıt Modelinin Özellikleri 154
8.1.1.1. Geniş Kapsamlı Tarama 156
8.1.1.2. Veriye Dayalı Karar Verme ve Problem Çözme 157
8.1.1.3. İlerleme Takibi 157
8.1.1.4. Öğrenci Performansını Değerlendirme 157
8.1.1.5. Kanıta Dayalı Müdahalelerin Devamını Sağlama 158
8.1.1.6. Uygulamanın Sürekliliğini Sağlama 158
8.1.2. Müdahaleye Yanıt Modelinde Sunulan Müdahaleler ve İçeriği 158
8.1.3. Müdahaleye Yanıt Modelinin Aşamaları 159
8.1.3.1. Birinci Aşama 159
8.1.3.2. İkinci Aşama 161
8.1.3.3. Üçüncü Aşama 162
8.2. Müdahaleye Yanıt Modelinin Planlanması ve Uygulanması 163
8.3. Adım Adım Müdahaleye Yanıt Modeli ve Çözüm Önerileri 165
8.3.1. Tarama 165
8.3.2. Öğretimi Farklılaştırma 166
8.3.3. Yoğun ve Sistematik Eğitim: 167
8.3.4. İlerlemeyi İzleme 169
8.3.5. Yoğunlaştırılmış Öğretim 170
Özet 172
Kaynakça 173

9. BÖLÜM

ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ OLAN ÖĞRENCİLER İÇİN, ÖĞRETİMDE İŞBİRLİĞİ VE EKİPLE ÖĞRETİM

9.1. Öğretimde İşbirliği ve Önemi 178
9.1.1. Öğrenci Açısından İşbirliğinin Önemi 179
9.1.2. Eğitimciler Açısından İşbirliğinin Önemi 180
9.2. Ekip Çalışması 180
9.2.1. Ekip Çalışması Nedir? 180
9.2.2. Ekip Çalışmasının Önemi 182
9.2.3. Ekip Çalışmasında Modeller 183
9.2.3.1. Çok Disiplinli Ekip Modeli 183
9.2.3.2. Disiplinlerarası Ekip Modeli 184
9.2.3.3. Disiplinler Ötesi Ekip Modeli 185
9.3. Ekiple Öğretime Doğrudan Etki Eden Faktörler 188
9.3.1. Aile, Öğretmen ve Öğrenci İşbirliği 188
9.3.2. Öğretmenler Arası İşbirliği ve Birlikte (Co-teaching) Öğretim Modelleri 188
9.3.2.1. Bir Öğretmen, Bir Gözlemci Modeli 189
9.3.2.2. Bir Öğretmen, Bir Yardımcı Modeli 191
9.3.2.3. İstasyon Öğretimi Modeli 193
9.3.2.4. Paralel Öğretim Modeli 195
9.3.2.5. Alternatif Öğretim Modeli 196
9.3.2.6. Takım Öğretimi Modeli 199
9.4. Ekip Çalışmasına Dolaylı Şekilde Etki Eden Faktörler 200
9.4.1. Tıbbi Paydaşlar ve İşbirliği 200
9.4.2. Eğitsel Paydaşlar ve İşbirliği 201
9.4.3. Sosyal ve Fiziksel Çevre İle İşbirliği 201
9.5. Aileler ve Eğitimciler İçin Öneriler 202
9.5.1. Aileler İçin Öneriler 202
9.5.2. Eğitimciler İçin Öneriler 203
Özet 204
Kaynakça 204

10. BÖLÜM

ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ OLAN ÖĞRENCİLERDE OKUMA YAZMA GÜÇLÜKLERİ VE MÜDAHALE TEKNİKLERİ

10.1. Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrencilerde Okuma-Yazma ve Önemi 209
10.1.1. Okuma Güçlüğü Olan Öğrenciler 210
10.1.1.1. Çözümleme 213
10.1.1.2. Akıcı Okuma 213
10.1.1.3. Okuduğunu Anlama 216
10.1.2. Yazılı Anlatım Güçlüğü Olan Öğrenciler 219
Kaynakça 221

11. BÖLÜM

MATEMATİK ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ YAŞAYAN ÖĞRENCİLER VE MATEMATİK DERSİNE YÖNELİK UYARLAMALAR

Giriş 226
11.1. Matematik Öğrenme Güçlüğü (MÖG) Nedir? 227
11.2. Matematik Öğrenme Güçlüğü (MÖG)'nün Nedenleri 228
11.3. Matematik Öğrenme Güçlüğü (MÖG) Yaşayan Öğrencilerin Özellikleri 229
11.4. Matematik Öğrenme Güçlüğü (MÖG) Yaşayan Öğrencilerde Değerlendirme 232
11.4.1. Öğretim Süreci Öncesi Değerlendirme 233
11.4.2. Öğretim Süreci Sırası Değerlendirme 233
11.4.3. Değerlendirme Süreçlerinde Dikkat Edilmesi Gerekenler 234
11.4.3.1. Öğrencilerin Bildikleri ve Yapabildiklerini Belirleyin 234
11.4.3.2. Eksik Bilgi/Becerileri Belirleyin 234
11.4.3.3. Öğrencilerin Ne/Nasıl Düşündüklerine Dikkat Edin 234
11.4.3.4. Değerlendirme ve Öğretim Süreçlerini Birbirinden Ayırmaya Dikkat Edin 235
11.4.3.5. İlgilenin, Sorun ve Dinleyin 235
11.5. Matematik Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrenciler İçin Matematik Dersine Yönelik Uyarlamalar 236
11.5.1. Öğretim Yöntemi Seçimine Yönelik Uyarlamalar 237
11.5.2. İçerikte Uyarlamalar 238
11.5.3. Materyallerde Uyarlamalar 240
11.5.4. Etkinliklerde Uyarlamalar 241
Özet 242
Kaynakça 243

12. BÖLÜM

ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ OLAN ÖĞRENCİLER İÇİN SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİ

12.1. Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrencilerin Eğitim İhtiyaçları 248
12.2. Sosyal Bilgiler Eğitiminin Tanımı 249
12.3. Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrenciler İçin Sosyal Bilgiler Öğretimi 251
12.3.1. Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrenciler İçin Sosyal Bilgiler Dersinin Önemi 252
12.3.2. Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı 254
12.3.3. Sosyal Bilgiler Dersinin Amacı 255
12.3.4. Sosyal Bilgiler Dersi ile Öğrencilere Kazandırılacak Yeterlikler 256
12.4. Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrenciler Açısından Sosyal Bilgiler Dersi Yetkinlik Alanlarının İncelenmesi 258
12.5. Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programındaki Temel Beceriler 262
12.6. Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrenciler Açısından Sosyal Bilgiler Dersi Temel Beceri Alanlarının İncelenmesi 262
Kaynakça 265

13. BÖLÜM

ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ OLAN ÖĞRENCİLERDE OKUMA BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

Giriş 267
13.1. Okuma Güçlüğü (Disleksi) 268
13.2. Okuma 272
13.2.1. Sessiz Okuma 274
13.2.2. Sesli Okuma 275
13.3. Sesli Okuma Hataları 277
13.4. Akıcı Okuma 280
13.5. Akıcı Okumayı Geliştirme Stratejileri 281
13.6. Okuduğunu Anlama 286
Kaynakça 288

14. BÖLÜM

ÖZEL YETENEKLİ BİREYLERDE ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ

Giriş 295
14.1. İki Kere Farklı/Özel Öğrenciler 295
14.2. Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Özel Yetenekli Öğrencilerin Özellikleri 297
14.3. Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Özel Yetenekli Öğrencilerin Tanılanma Süreci 300
14.4. Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Özel Yetenekli Öğrencilere Eğitimsel Müdahale 302
14.5. Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Özel Yetenekli Öğrencilere Duygusal Destek 307
Düşündürücü Sorular 309
Kaynakça 310

15. BÖLÜM

ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ ÇOCUĞU OLAN AİLELERE YÖNELİK REHBER KILAVUZ

Giriş 315
15.1. Ailenin Bilgi Düzeyini Arttırması 315
15.1.1. Davranış ve Disiplin Rehberi 315
15.1.2. Bilgi Düzeyini Arttırma 317
15.1.3. Stres ile Baş Etme 318
15.1.4. Öğrenme Güçlüğünü Anlamaya Çalışın 319
15.1.5. Çocuğunuzu Anlamaya Çalışın 321
15.2. Özel Öğrenme Güçlüğüne Aile Olarak Yardımcı Olma 322
15.2.1. Çocuğu ve Çevresini Özel Öğrenme Güçlüğü Konusunda Bilgilendirme 323
15.2.2. Çocuğa Duygusal Destek Sağlama 326
15.2.2.1. Benlik Saygısını Destekleme 327
15.2.2.2. Yaşam Becerileri Konusunda Destek Sağlama 329
15.2.2.3. Çocuğunuza Karşı Zorbalığı Önleme Yolları 334
15.2.3. Akademik Beceriler 334
15.2.3.1. Çocuğun Öğrenme Tarzını Keşfetme ve Destek Olma 334
15.2.3.2. Okulla İletişim 336
15.3. Yararlı Siteler Kitap ve Film Önerileri 338
Özet 340
Tartışma Soruları 340
Kaynakça 341

Yazarlar Hakkında 343